

Mandat for inntektssystemutvalget

Bakgrunn

Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen for 2007 at den vil foreta en egen gjennomgang av inntektssystemet. Regjeringen varslet videre at den legger opp til å fremme forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene i kommuneproposisjonen for 2009.

Som ledd i regjeringens gjennomgang nedsettes det et utvalg med deltakelse fra alle politiske partier med representasjon på Stortinget.

Regjeringen legger til grunn at rammefinansiering fortsatt skal være hovedfinansieringsmodellen for kommunal sektor. Eventuelle forslag til endringer i inntektssystemet skal være innenfor en provenynøytral inntektsramme.

Sammensetning

Arbeiderpartiet inviteres til å ha to medlemmer i utvalget, mens Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre inviteres til å ha en representant hver i utvalget. Kommunal- og regionaldepartementet og Finansdepartementet vil være sekretariat for utvalget.

Målsetting

Inntektssystemet er et system for fordeling av den økonomiske rammen for de frie inntektene på kommuner og fylkeskommuner slik at kommunene og fylkeskommunene blir satt i økonomisk stand til å gi innbyggerne et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av hvor i landet man er bosatt.

I tillegg til å sikre innbyggerne grunnlag for et likeverdig tjenestetilbud skal inntektssystemet bidra til et bosettingsmønster slik at hele landet tas i bruk.

Virkemidler

Et likeverdig tjenestetilbud skal oppnås gjennom inntekts- og utgiftsutjevningen, mens tilrettelegging for et ønsket bosettingsmønster skal oppnås gjennom de regionalpolitiske virkemidlene.

De regionalpolitiske virkemidlene i dagens rammetilskudd består av Nord-Norge-tilskudd, regionaltilskudd og kompensasjonen for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift.

Det ordinære skjønnstilskuddet, dvs. skjønnstilskudd eksklusive kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift, er et supplement til innbyggertilskuddet og skal bl.a. ivareta spesielle lokale forhold som ikke fanges opp av den kriteriebaserte utgiftsutjevningen. I tillegg benyttes skjønnstilskuddet til å fange opp uforutsette hendelser og til å finansiere utviklingsprosjekter.

Mandat

1. Utvalget skal gjennomgå inntektsutjevningen både ut fra målsettingen om et likeverdig tjenestetilbud, sikkerhetsnett for skatteinntektssvikt lokalt og nasjonalt, motivasjon for å øke skatteinntektene og et enkelt system for utjevning av skatteinntektene.
2. Utvalget skal anbefale hvor stor andel av utgiftsbehovet som skal finansieres av innbyggertilskuddet og hvor stor andel som skal finansieres av skatteinntektene, dvs. forholdet mellom innbyggertilskuddet og skatteinntektene.
3. Utvalget skal vurdere hvorvidt selskapsskatten bør videreføres som en kommunal skatt. I vurderingen skal det legges vekt på:
 - Hensynet til et likeverdig tjenestetilbud
 - Hensynet til stabile og forutsigbare rammer
 - Hensynet til å gi kommunene insentiver til å drive næringsutvikling, herunder hvordan selskapsskatten virker inn på det regionale næringsutviklings samarbeidet.
4. Utvalget skal vurdere hvilke hensyn som skal ivaretas gjennom fordelingen av skjønnstilskuddet. I forlengelsen av det bes utvalget også om å vurdere omfanget på skjønnstilskuddet.
5. Utvalget skal fastlegge rammen for de regionalpolitiske tilskuddene, og vurdere om rammen skal deles i delrammer for Nord-Norge-tilskudd, regionaltilskudd og skjønnstilskudd (kompensasjonen for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift). Utvalget skal vurdere om de regionalpolitiske tilskuddene i større grad skal kobles opp mot kriteriene som benyttes i den øvrige distriktspolitikken.
6. Utvalget skal vurdere behovet for overgangsordninger i inntektssystemet, og komme med forslag på utforming av disse.
7. Utvalget skal vurdere om det er behov for en egen kompensasjon for vekstkommuner i inntektssystemet. Videre skal utvalget vurdere om det er behov for en egen kompensasjon for kommuner med sterk befolkningsnedgang i inntektssystemet. Utvalget skal i denne sammenhengen også vurdere valg av dato for innbyggertall som brukes ved beregningen av innbyggertilskuddet, utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen.

Inntektssystemet for de nye regionene skal ikke vurderes i denne omgangen. Dette blir gjort etter at oppgavene er klare. Nytt inntektssystem for regionene innføres fra 1. januar 2010.

Utvalget skal ikke foreta en vurdering av kostnadsnøkkelen i inntektssystemet.

Tidsfrist

Utvalget bes om å presentere sin rapport innen 15. september 2007.

KRD 04.10.06